

SALON

NR 19

WNĘTRZA | ARCHITEKTURA | SZTUKA | STYL ŻYCIA

GDZIE DZISIAJ SZUKAĆ PIĘKNA

**RZEMIOSŁO
ARTYSTYCZNE**

W kontrze
wobec masowej
produkcji

**AMBASADORKA
I MECENASKA**

Anna Woźniak-Starak
o promocji polskiego
rękodzieła

**CO MOŻE
KOLEKCJONER**

Krzysztof Musiał
i jego droga
do sztuki

**PRZESTRZEŃ
DLA MUZYKI**

Głośno o Narodowym
Forum Muzyki we
Wrocławiu

Zabierz sztukę do domu!

Velvet® ART

Wyjątkowa linia chusteczek

Poznaj nową artystyczną linię chusteczek Velvet ART w opakowaniach z wybranymi obrazami uznanego polskiego artysty, Pawła Kowalewskiego.

www.velvetart.info

SALON

spis treści

GRUDZIEŃ 2024 - MARZEC 2025

- 8 WYDARZENIE** Wielkie piękno w Wenecji. Relacja z międzynarodowej wystawy „Homo Faber”, która promuje rzemiosło jako kontrapunkt dla masowej produkcji i bezosobowego designu.
- 12 BIZNES Z MISJĄ** Spotkanie z Anną Woźniak-Starak. Kolekcjonerka i mecenaska sztuki, inicjatorka programu Kunszt w wywiadzie dla „Salonu” mówi o swej fascynacji rękodziełem i staraniach, by ocalić od zapomnienia polskie tradycje rzemieślnicze.
- 18 FELIETON** O ceramice artystycznej prawie wszystko – pisze dla nas krytyczka sztuki Zofia Małyś-Jańczy.
- 20 ART / CERAMIKA** Kreacji i estetyk wiele; tworzywo jedno – glina. Przybliżamy sylwetki polskich twórców ceramiki unikatowej.
- 34 DOM I WNĘTRZE** Agnieszka i Piotr Kuchcińskich nowy dom odmienił. Dawna architektura sprawiła, że polubili przedmioty z historią. Przekonują, że rzeczy mają znacznie, przecież tworzą nasz mały wszechświat.
- 44 ATELIER** Od środowiskowej banicji w Polsce po wystawy w galeriach i muzeach całego świata. Andrzej Fogtt – malarz i rzeźbiarz – obchodzi 50-lecie pracy twórczej.
- 52 KOLEKCJONER** Krzysztof Musiał od niemal dwóch dekad prowadzi w Warszawie Galerię aTAK. Jego prywatne zbiory to setki dzieł malarzy i rzeźbiarzy polskich, ale i twórców z Indonezji.
- 60 W DOBRYM TONIE** Narodowe Forum Muzyki we Wrocławiu to świetne zespoły muzyków i inicjatywy. Naszą uwagę zwraca też zdumiewająca architektura.
- 66 ART KOLEKCJE** Raffles Europejski Warsaw – hotel dla podróżników rozmyślanych w luksusie i sztuce.
- 70 ARCHIWYCIEZKA** Tym razem Warszawa. Architekt Robert Konieczny komentuje nowe inwestycje stolicy, między innymi muzea na warszawskiej Cytadeli, Muzeum Sztuki Nowoczesnej i Czekolady.
- 80 W MIEŚCIE** Stawiamy na rower ze wspomaganiami.
- 88 INSPIRACJE**
  - ♦ Stoły & krzesła. Najnowsze propozycje firmy TON.
  - ♦ Kuchnia idealnie ułożona. Porady marki Peka.
  - ♦ Beton we wnętrzach. Pomysły od Fox Dekorator.
- 93 AKTUALNOŚCI** W świecie AGD i motoryzacji.
- 94 PREMIERA** Porcelana Lladró wreszcie w Polsce.

REKLAMA

Już od 3 grudnia 2024 r. prenumerаторzy POLITYKI będą mogli głosować na laureatkę/laureata **Paszportu Czytelników POLITYKI.**

Zaloguj się na polityka.pl/paszporty, weź udział w plebiscycie i wygraj w konkursie!

PASZPORTY POLITYKI 2024 **ZOSTAŃ JUROREM!**

polityka.pl/paszporty

Nie masz jeszcze subskrypcji? Skorzystaj z oferty powitalnej: polityka.pl/powitalna

SALON

na początek...

RZEMIOSŁO, ILE CIĘ TRZEBA CENIĆ...

Czy wiecie, że Japończycy co dwa pokolenia odnawiają shintoistyczne chramy, by kolejne generacje rzemieślników poznały kunszt mistrzów?

Rzemieślnicy stają się bohaterami dla projektantów przemysłowych, bo mają know-how, pasję i sprawczość. Czy tęsknota za przedmiotami wysokiej jakości, które powstają dzięki biegłości rąk i cierpliwości twórcy, oznacza przytłoczenie masową produkcją? – jak sugeruje autor relacji z weneckiej wystawy rękodzieła „Homo Faber”. A może brakuje nam autentyzmu?

Bezosobowy design traci na wartości. Wybierając rzeczy do wnętrz, chcemy wiedzieć, kto i jak je wyprodukował, jaką mają historię. To duża zmiana w rzeczywistości zdominowanej przez automatyzację, a także sygnał, że rynek należy projektować tak, by nadal priorytetowo traktować człowieka.

O związkach rzemiosła ze wzornictwem i z architekturą rozmawiamy z Anną Woźniak-Starak, która stworzyła program Kunszt z myślą o ocaleniu wspaniałych tradycji polskiego rękodzieła. Przedsięwzięcie pozwala artystom i wspierającym ich technologom zaprezentować się na światowym forum.

Na portret zbiorowy polskich autorów ceramiki unikatowej przeznaczylimy kilkanaście stron, by pokazać ich warsztat, nieprzewidywalność procesu twórczego i wyobraźnię. Kto miał okazję zobaczyć w tym roku w Zachęcie ekspozycję prac prof. Henryka Luli, ten wie, o jakim mistrzostwie piszę.

W poszukiwaniu piękna wybraliśmy się i do Wenecji, i na spacer po Warszawie. Szczególnie polecamy Park Akcji „Burza”, który zdobył nagrodę za najlepszą przestrzeń publiczną w Europie i Grand Prix POLITYKI. Warto odwiedzić Muzeum Sztuki Nowoczesnej, chociażby po to, by wyrobić sobie zdanie na temat budynku wzbudzającego tak wiele emocji.

Kameralne galerie sztuki też kuszą propozycjami, jak wystawa kapistów w galerii aTAK prowadzonej przez Krzysztofa Musiała, pioniera rynku komputerowego w Polsce, a obecnie właściciela jednej z najciekawszych prywatnych kolekcji sztuki, o tworzeniu której nam opowiedział.

Warszawa to też Praga Południe, bliska memu sercu. Zajrzeliśmy do zrewitalizowanego Parku Skaryszewskiego, muzeum czekolady przy fabryce E.Wedel i do dawnej zajezdni tramwajów konnych, gdzie swą pracownię ma Andrzej Fogtt, artysta marzący o odbudowaniu wiary we wspólnotę.

Małgorzata Tomczyk

POLITYKA

Wydawca POLITYKA Spółka z o.o. S.K.A. Adres: ul. Słupecka 6, 02-309 Warszawa. Recepcja główna tel. 22-451-61-33/34, e-mail: polityka@polityka.pl, www.polityka.pl

Prezes i Redaktor Naczelny Jerzy Baczyński Z-cy Redaktora Naczelnego Mariusz Janicki, Witold Pawłowski Dyrektor Wydawniczy Piotr Zmelonek

Koncepcja wydania, Redaktor Prowadząca Małgorzata Tomczyk, e-mail: m.tomczyk@polityka.pl Redakcja, korekta Mirosława Kopoczek, Ewa Wołoczko

Projekt graficzny Bożena Kalinowska Fotoedycja MT Saska, Natalia Świerad Opracowanie zdjęć, produkcja Joanna Zatorska

Dyrektor Biura Reklamy Izabela Kowalczyk-Dudek, tel. 22-451-61-45, e-mail: reklama@polityka.pl Reklama Mariola Galewska, tel. 22-451-61-67, e-mail: m.galewska@polityka.pl

Za treść ogłoszeń redakcja ponosi odpowiedzialność w granicach wskazanych w ust. 2 art. 42 ustawy Prawo prasowe.

An abstract painting by Krzysztof Musiał, featuring large, dark, rounded shapes in shades of brown and green, set against a background of blue and white. The composition is dynamic and expressive, with visible brushstrokes and a sense of movement.

Galeria aTAK zaprasza na wystawę obrazów
z kolekcji **Krzysztofa Musiała**

Kapiści

radość i udręka koloru

5 XII 2024–15 II 2025

Galeria aTAK
Warszawa, Mazowiecka 11, lok. 38
tel.: 22 826 50 55; www.atak.art.pl

GALERIA aTAK

Klasa E 200d Sedan: średnie zużycie paliwa w cyklu mieszanym: 4,7 l/100 km;
emisja CO₂ w cyklu mieszanym: 123g/km.

ZNA WSZYSTKIE TWOJE ŚCIEŻKI.

Dostosowuje się do Twojej rutyny i przyzwyczajień,
wyczuwa Twój nastrój każdego dnia.

Klasa E. Personalizowane doświadczenia.

Mercedes-Benz

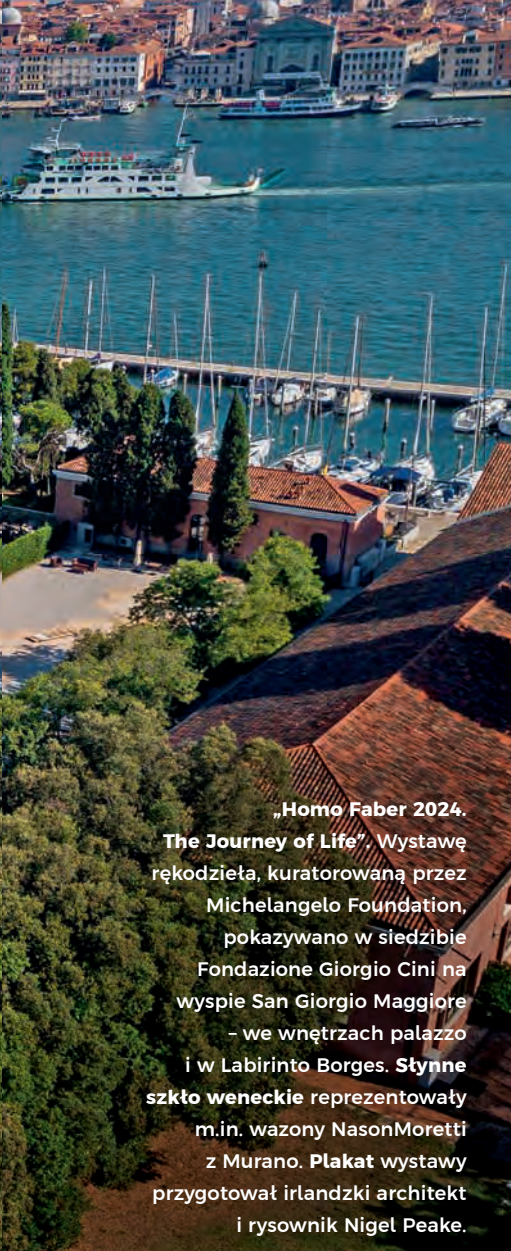
WIELKIE PIĘKNO

Jest na świecie sporo przedsięwzięć cyklicznie prezentujących możliwości współczesnych rzemieślników.
TO OŻYWIENIE SZCZEGÓLNIIE WIDAĆ W WENECJI.

---

tekst PIOTR SARZYŃSKI *współpraca* EWA WOŁOCZKO

Fot. Matteo De Fina, dzięki uprzejmości Fondazione Giorgio Cini; NasonMoretti Atelier; Michelangelo Foundation

„Homo Faber 2024. The Journey of Life”. Wystawę rękodzieła, kuratorowaną przez Michelangelo Foundation, pokazywano w siedzibie Fondazione Giorgio Cini na wyspie San Giorgio Maggiore – we wnętrzach palazzo i w Labirinto Borges. **Styne szkło weneckie** reprezentowały m.in. wazony NasonMoretti z Murano. **Plakat** wystawy przygotował irlandzki architekt i rysownik Nigel Peake.

Rzemiosło artystyczne, zwane także sztuką użytkową, powstaje w heroicznym oporze wobec produkcji masowej z jednej strony, a z drugiej – wobec nowoczesnego, często bezosobowego designu. Wygląda na to, że po fascynacji „nowoczesnością” ludzie coraz bardziej tęsknią do pięknych, a jednocześnie pracochłonnych rzeczy. I nawet jeśli nie stać ich na kupno, to chętnie je oglądają. Miejscem, gdzie ową tęsknotę widać najlepiej, jest Wenecja. Nie bez powodu.

Liczba galerii i muzeów na metr kwadratowy bije w Wenecji wszelkie światowe rekordy. Do tego są tu silne lokalne tradycje: szklane na Murano, koronkarskie na Burano, złotnicze, ceramiczne, meblarskie – praktycznie wszędzie dookoła. Dorzucić do tej listy można jeszcze lalki,

lustra, a nawet paradne stroje oraz maski precyzyjnie tworzone z papieru maché. To miasto jest wręcz predystynowane do pielęgnowania wszystkiego, co piękne.

1 września zainaugurowano tu wielką wystawę „Homo Faber”, dwa tygodnie później zaczął się „tydzień szkła”, zaś na początku października podczas festiwalu „Salone dell’Alto Artigianato Italiano” w imponujących wnętrzach kompleksu Arsenale prezentowano największe osiągnięcia włoskich rzemieślników. Z kolei do połowy listopada trwał kameralny, ale urzekający pokaz najlepszego weneckiego szkła z lat 1912–30.

CZŁOWIEK TWÓRCA

Na szczególną uwagę zasługuje pierwsza z wymienionych imprez – wystawa „Homo Faber”. Została zorganizowana po raz trzeci i na pewno nie ostatni, bo prezentuje najciekawsze dzieła sztuki użytkowej powstające współcześnie.

Wystawę wyróżniał rozmach (ponad 800 eksponatów, 400 artystów z 70 krajów), ale także ambicja opowiadania poprzez zgromadzone przedmioty historii, której głównym wątkiem był ludzki los. To zapewne zasługa dyrektora artystycznego „Homo Faber”, znanego reżysera filmowego Luki Guadagnino (m.in. „Tamte dni, tamte noce”).

Na potrzeby wystawy zaanektowano sporą część wysepki San Giorgio Maggiore. Niezwykle to miejsce. —>

„PODRÓŻ ŻYCIA”, POKAZANA
W WENECJI POPRZEZ EFEKTY
CIERPLIWEJ PRACY RĄK,
TO PRAWDZIWIY FESTIWAL
KOLORÓW, MATERIAŁÓW,
TECHNIK I SZTUK.

„Game of the Goose”. W oplecionych wstęgą (prosto z drukarki 3D) krużgankach zawisło 60 haftowanych „kart”. Ich autorami jest wielu artystów, ale za pomysłem stoi jeden: Nigel Peake, którego zainspirowała XV-wieczna włoska gra, symbolizująca zmienność fortuny. **Stolarz Paco Luis Martos Sánchez** kultywuje tradycyjne hiszpańskie ciesielstwo. Tworząc i rekonstruując kasetonowe sufity w stylu mudejar, stosuje techniki i zdobienia sprzed ponad tysiąca lat.

Leży niemal naprzeciwko weneckiego placu Świętego Marka, ale w odróżnieniu od okolic Pałacu Dożów panuje tu wyjątkowy spokój, a widoki na Wenecję oszłamiają. Przez 800 lat tym skrawkiem lądu władali benedyktyni, a przez kolejne 200 mieścił się tu garnizon wojskowy, teraz majątkiem wyspy zarządza Fundacja Cini.

Odwiedzający „Homo Faber” mogli wędrować labiryntem sal, krużganków, budynków i ogrodów dawnego klasztoru. Zaczynali od spotkania z dzieciństwem, a później splecione ścieżki wiodły ich przez to, co charakterystyczne dla wieku dojrzałego (np. konsumpcję, miłość, relacje, podróże, dziedzictwo).

Ścieżka wiodąca przez ów świat przepięknych, tak precyzyjnie wykonanych, z czułością cyzelowanych przedmiotów prowadziła na koniec do sali „życia po życiu”, stawiając wobec fundamentalnego pytania: czy warto hołubić piękno, skoro i tak nieuchronnie się z nim pożegnamy? A może właśnie dlatego należy hołubić je szczególnie? Intrygująco ujęta kwestia sensu życia, bo widzianego z perspektywy biegnących ludzkich rąk, geniuszu cierpliwości i precyzji.

RODZIME AKCENTY

Wątek polski? Był, a także. Wśród kilku prac naszych rzemieślników wyróżniała się jedna, praktycznie wieńcząca wystawę. Mowa o monumentalnym porcelanowym kandelabrze autorstwa Zuzanny Spaltabaki i Igora Jansena. Ze świecami – niektórymi nowiutkimi, innymi wypalonymi w różnym stopniu i takimi, po których zostały już tylko ślady wosku. Za ów projekt autorzy otrzymali Grand Prix konkursu „Więcej światła”, zorganizowanego w ramach programu Kunszt – nowego ambitnego przedsięwzięcia Fundacji Rodziny Staraków, stawiającego sobie za cel wspieranie rodzimego rzemiosła artystycznego. Pierwszy efekt już jest.

Wystawę „Homo Faber” każdego dnia odwiedziło dwa tysiące osób, w tym wiele gwiazd kina, które zawitały do Wenecji w trakcie festiwalu filmowego. Jest zatem szansa, że Kunszt oraz „Homo Faber” okażą się trampoliną do wypromowania w świecie sztuki użytkowej polskich rzemieślników i projektantów. <<

Kandelabr „Cybersigillum”

jest dziełem Zuzanny Spaltabaki i Igora Jansena. Inspirowany architekturą gotycką projekt wykonano z delikatnej porcelany.

Helen O’Connell

po stażu w Carrarze rzeźbi w irlandzkim wapieniu (choć przyznaje, że fascynuje ją szkło).

„Wreck Desk”, czyli wyobrażenie biurka, które dawno temu utknęło gdzieś na rafie. Autorką pracy jest Valentine Huyghues Despointes, artystka mająca dwie pasje: tworzenie w skórze i nurkowanie.

